

Lydighet!

Hva er lydighet?

De aller fleste tenker på superlydige hunder som går fri ved sin eiers side, mens de hengivent ser opp som om det ikke eksisterer en verden av andre opplevelser enn akkurat det å få lystre sin herre. Det er hunder som ikke enser hverken sorte eller hvite katter som krysser veien, den fuglen som flakset opp fra en busk, nabohunden som vil hilse eller et helt idrettsalg som kommer joggende forbi.

Lydighet er til for den perfekte hundeeier og den perfekte rasen avlet nettopp til en slik hengivenhet... eller også underkastelse som noen med misunnelige blikk kan driste seg til å kalle det.

Men det finnes også andre syn på lydighet. Som for eksempel den at lydighet er en øvelse som både hund og eier nyter godt av. Lydighet kan til og med være en del av hundens "arbeid". Hverdagslydighet kan være en fellesbetegnelse på hva slags oppførsel og adferd vi ønsker av vår hund. Det kan også være en aktivitet på lik linje som det å trene sønnens håndball lag eller kjøre barna til rideskolen. Fordelen med hverdagslydigheten, og/eller konkurranselydigheten er at du har den med deg hele tiden i ditt samvær med hunden din. Den kan bidra til en bedret kommunikasjon og forståelse mellom dere til lykke for eier og hund.

Konkurranse Lydighet

Lydighet er en gren hvor man utfører fast bestemte øvelser og det bedømmes om man har klart dem riktig.

Alle hundene gjør de samme øvelsene og så vurderes det hvordan de ble fremført. I lydighetsringen ser vi hunder av nesten alle raser og førere i alle aldre. De har alle en ting felles: Gleden av å arbeide og samarbeide med hunden sin.

Selv om ikke alle når like langt, kan alle komme frem til et brukbart resultat bare innsatsviljen og pågangsmotet er i orden.

Det blir arrangert et stort antall lydighetsprøver rundt om i landet. Det konkurreres i 4 klasser med stigende vanskelighetsgrad.

Alle slags hunder over 9 mnd kan delta på lydighetsprøver, også hunder av blandingsrase.

De eneste som er utelukket, er tisper med løpetid. Mange klubber, både rase- og lokale klubber har egne kurs i lydighet. (Hentet fra www.nkk.no)

Lydighet!

Lydighet er et vidt begrep og mange legger forskjellig betydning til ordet.

Tekst: Wenche Solbakken

Hva er lydighet?

Det som for meg er den mest nærliggende måten å tolke ordet på, er en måte å beskrive styring og kontroll på hunden. De aller fleste har forskjellige grenser hvor mye hverdagslydighet de vil ha på hunden sin, og det er selvfølgelig helt greit. Når man skaffer seg en hund er det ut fra et behov. Det være seg selskap, turkompis, vakthund, noen å stelle med, eller andre mer definerte oppgaver som førerhunder osv. Ut fra dette behovet setter man sine egne grenser. Noen liker at hunden sover i senga eller tigger ved middagsbordet, og må da få lov til det. Uansett hvilke grenser man har, så er hovedpoenget at man er konsekvent! Hunden kan ikke få lov til å tigge den ene dagen, for så å bli jaget vekk den neste. I første omgang vil inkonsekventhet gi deg en hund som ikke lyster deg, rett og slett fordi den ikke kan grensene godt nok. Den langvarige konsekvensen kan bli en utrygg og ulykkelig hund.

Et visst minstekrav

Når det er sagt, er det en del ting alle hundeeiere bør legge vekt på. Hjemme bør minstekravet være en renslig hund som ikke dominerer og skremmer medlemmer i husstanden. Men ute blant andre mennesker har man et større ansvar når man skaffer seg en hund uansett hvor lite streng man vil være så skal man ha kontroll på hunden sin. Har man ikke hundre prosent innkalling, så slipper man den ikke. Dessverre er det mange som ikke har respekt for at andre kan være redde eller ikke liker fremmede hunder. Har du hunden i bånd, bør

foto. Anne Nordheim

Lydighet handler mye om å ha kontakt med hunden din

du også tenke på hvem og hva hunden din får hilse på. Er du i tvil på den du møter så har du all mulig rett til å si nei takk, hunden min skal ikke hilse akkurat nå.

Hvorfor lære hunden din hverdagslydighet?

For å få en rolig og harmonisk hund er det ingenting som er så effektivt som å trene lydighet. Akkurat som oss mennesker, så trenger hunden psykisk aktivisering. Det trenger ikke være store greiene, men minst ti minutter hver dag bør man kunne sette av til hunden hvis du først har gått til anskaffelse

av en. Tren på akkurat det du føler for. Kanskje vil du lære den et triks som å hente brus i kjøleskapet, eller trene mot lydighetskonkurranser. Hunden har nøyaktig like stor nytte av begge deler. Bonusen er en glad hund som har fin kontakt med fører og du kan vise deg litt for naboen.

Grunnleggende øvelser

Mitt tips når det gjelder fine øvelser for å få en balansert og kontrollerbar hund:

- Sitt og bli. Perfekt for møtesituasjoner.
- Ro-øvelse. Hvis hunden girer seg opp, sett deg på kne og hold den fast, men ikke hardt, inntil deg og prat med en rolig og lav stemme. Ikke slipp før den roer seg.
- Lineføring. Tren inn en god lineføring(gå pent i bånd), så blir turene så mye triveligere.

For å få full pott på disse øvelsene, MÅ kontakten mellom hund og eier være bra. Begynn og belønn hunden din hver gang den ser deg i øynene, så legger du et supert grunnlag for fremtidig lydighetstrening.

Gå på kurs!

Jeg vil til slutt anbefale alle å koste på seg et valpekurs eller grunnkurs med hunden sin. Dette gjelder uansett om hunden allerede oppfører seg pent, eller man ikke har noen andre ambisjoner enn å ha en turkompis. Finn en hundeskole som trener på en måte som passer deg og hiv deg på. Det vil du få betalt for senere. De fleste hundeskoler har flere kursmuligheter. Helt fra nybegynner til konkurranselydighet.

Lykke til!

Wenche Solbakken er instruktør ved Oslo hundeskole, avd. Østfold.
Hundefotograf: Jan Vidar Bakker

Denne oversikten og mer informasjon om hver enkelt øvelse kan du finn på Norsk Kennel Klubbs nettsider

OVERSIKT OVER ØVELSENE I DE ULIKE KLASSENE

Øvelse nr.	Klasse I	Klasse II	Klasse III	Klasse Elite
1	Visning av tenner	Fellesdekk 3 min. med skjult fører.	Fellesdekk 4 min. med skjult fører.	Felles sitt i 2 min. med skjult fører
2	Fellesdekk 2 min.	Fri ved foten	Fri ved foten	Fellesdekk 4 min. med skjult fører og forstyrrelser
3	Lineføring	Dekk under marsj	Sitt under marsj	Fri ved foten
4	Fri ved foten	Innkalling fra sitt, med stå	Innkalling fra dekk, med stå og dekk	Stå, sitt og dekk under marsj
5	Dekk fra holdt	Stå under marsj	Fremadsending med dekk og på plass	Innkalling fra dekk, med stå og dekk
6	Innkalling fra sitt	Apportering	Apportering over hinder	Fremadsending med dirigering, stå, dekk, og på plass
7	Stå under marsj	Fritt hopp over hinder, med sitt.	Apportering av metallgjenstand	Apportering med dirigering
8	Fritt hopp over Hinder	Fremadsending med stå og på plass	Neseprøve	Apportering av metallgjenstand over hinder
9	Helhetsinntrykk	Kontroll over hunden på avstand	Kontroll over hunden på avstand	Neseprøve
10		Helhetsinntrykk	Helhetsinntrykk	Kontroll over hunden på avstand

TEMA:

Lydighetstrening for portisen Lea (Conniefrances)

Tekst og Foto: **Ingrid Soleim**

Lea er en ung dame født i 2006 i Sverige. Lykken var stor da hun kom til oss i Horten, den aller vakreste valpen vi kunne tenke oss.

Jeg har hele tiden hatt et mål med Lea, og det var å konkurrere i lydighet med henne. Av den grunn begynte vi raskt med sosialisering, bytrening, burtrening, togstasjoner etc. Viktig å få en god og trygg hund for å lykkes i lydighetstrening/konkurranser. Jeg fant ut at den skjønneste lille valpen var et monster i perioder. Hjelp meg så nysgjerrig og leken, vilter og energifull.... Valpetiden er slitsom for oss tobente, men dersom man tar i bruk enkle hjelpemidler vil valpetida være en glede å se tilbake på, samt at man får brukt hundens instinkter på en fin måte. Så, når Lea var i farta og jeg følte at det var greit å lese avisen så kastet vi godbiter ut på gresset. Lea søkte lenge og fikk kjempegod selvtilitt av dette... tenk at hun som liten valp klarte å finne egen mat! I tillegg ble hun sliten og mett av dette, og tok en hvil etter økten. Eller kanskje ta en plastflaske og klippe hull i den, putte godbiter i flasken og la valpen gjøre resten av jobben (man må følge litt med pga plastflasken). Valpen jobber lenge med å finne en teknikk for å få ut godbitene, og igjen styrker selvtilitten masse. Og de tobente kan slappe av og la seg underholde av valpens aktiviteter. Spesielt i unghundstiden kan det være lurt å trene spor med hunden. Da må hunden konsentrere seg og får da gradvis lært opp konsentrasjonsevene. Man skal ikke overdrive slik trening, men legge til rette for at valpen/unghunden lykkes. Det finnes masse gode bøker om spor,

samt en del hundeklubber har egen spor/brukshundgrupper og kurs.

Grunnen til at jeg velger å skrive dette er at skal man lykkes med lydighetstrening er det viktig at hunden har god selvtillit og lærer seg tidlig å løse oppgaver/bruke hodet. Det er også mer positivt å hjelpe en vilter valp til "lovlig" aktivitet fremfor å kjeffe på dem når energien tar overhånd.

Når kan man starte med lp-trening?

Vel, det gjør man jo straks man får valpen i hus. Man lærer den navnet sitt, innkalling, ikke tisse inne etc. Men, dette er jo mer hverdagslydighet... Mange vet ikke hva konkurranselydighet innebærer, og man starter ofte med å gå på valpekurs og kurs for videregående. Det er en god start så fremt man tidlig blir gjort bevisst på ulike måter å belønne på, og at logrende haler er et bevis på at man har lyktes. Man lykkes så utrolig mye bedre med all trening dersom man hele tiden passer på at hunden er glad, forventningsfull og motivert for aktivitet med sin eier. Derfor, kun tren positivt med valpen, og lær deg å belønne på mange forskjellige måter slik at hunden blir nysgjerrig på hva som kommer. Rettere sagt så leker man lydighet med valpen.

Etter å ha trent lp noen år er jeg blitt veldig bevisst på å leke masse med valpen samtidig som det er en slags trening. For flere år siden var jeg kjempefornøyd når hunden kunne "sitt- dekk- sitt", men nå ser jeg tydelig at det ikke er så enkelt i lp-konkurranser. Hunden skal nemlig ikke forflytte seg (rompa/ bakbeina skal være i ro) under momentene, og dette lærte jeg ingenting om på valpekurs og videregående kurs. Jeg har derfor ikke trent øvelsen inn riktig i forhold til at målet var konkurranse, og måtte da i ettertid bruke masse tid på å trene inn momentene på nytt. Er man nysgjerrig på om konkurranse kan være noe for deg og din hund, så vær nøye på dette under valpekurs- unghundkurs. Da sparer du deg for mye frustrasjon senere. Instruktører på hundeklubber vil/bør kunne gi riktig hjelp om dette.

Hvorfor terpe på øvelser?

Lydighet er en sport hvor man vektlegger presisjon, fart, arbeidsglede og samarbeid mellom hund og fører.

Det er derfor viktig at man tidlig legger til rette for at øvelsene og treningen skal bli positiv og morsom for hund og fører. Mange går i fellen og trener for mye og går for raskt frem. Jeg erfarer at det er viktig å ofte gå helt tilbake på øvelser, leke masse og trene små momenter om gangen. Utgangspunktet for ALL trening er at hunden skjønner hva kontakt er. Derfor må man tidlig trene inn kontakt med valpen, noe man gjør ved å belønne den med f.eks en godbit eller favorittleke hver gang den ser på deg. Etterhvert øker man tiden, for så å noenganger gå tilbake og belønne med en gang.

Lea og jeg samarbeider godt sammen. Hun elsker å trene, og jeg har per dags dato aldri opplevd at hun har gått lei av trening. Hun har fortalt meg en gang at jeg må skjerpe meg: vi satt i stua og skulle trene inn apport. Jeg ville ha henne til å holde apporten, noe hun gjorde halvveis. Hun tygde på den og slapp den ned i golvet. Etter utallige ganger (med feil treningsteknikk fra min side), ble jeg irritert og kjefta på henne....! Hun valgte da å gå fra meg, legge seg under bordet og se en annen vei. Jeg ropte på henne, prøvde med kommando "på plass", men Lea valgte å bli liggende. Jeg måtte virkelig tenke meg om da.... Reagerte hun på humøret mitt? Jeg ropte med en vennlig og overstrømmende glad stemme, og da kom hun! Hun fikk da masse godbiter, og jeg fikk en lærepenge: ALDRI tren dersom humøret ikke er på topp!

Andre ting man må huske på dersom man ønsker å lykkes i en treningssammenheng, er at valpen må sosialiseres i mange ulike miljøer. Jeg pleier å vektlegge dette spesielt det første leveåret, gjerne opp til 18 mndrs alder. Oppsøk bråkete steder, by-liv, togstasjoner, steder hvor det arrangeres f.eks hundestevner etc. Når du merker at valpen er rolig kan man kanskje prøve med å jobbe litt med kontakt. Husk bestandig på å ha med godbiter! Dersom valpen er veldig interessert i andre ting og du ikke oppnår kontakt? Da må du være klovn, lage morsomme lyder og ikke bry deg om at andre ser deg :-)

Portisen egner seg svært godt i de fleste hundesporter. Kanskje noen tror at lp blir kjedelig for en portis? Vel, da trener du ikke riktig! Lydighet SKAL være gøy, både for den to- og firbente. Da lydighet er en presisjonssport er det mange hundeeiere som går lei. Det er en ærlig sak, og man kan fint vurdere å trene andre ting.

Portisen skal ha arbeidslyst, og for å oppnå dette er det viktig at man lærer inn at belønning hos deg er gøy. Noen hunder skjønner ikke at drakamp med eier er gøy, så noen må lære dette (både eier og hund). Det er gull verdt i treningssammenheng å kunne belønne med drakamp. Har man barn i huset er det viktig å huske på å ALDRI la barna løpe etter valpen når den har en leke i munnen. Det er jo morsomt å se på, men for valpen kan dette bety mer enn lek. Tren hel-

ler på å bytte leke med godbit eller med annen leke.

Hvordan man trener inn ulike øvelser

Hvor rask progresjon man får avhenger av valpens lynne og eiers forståelse og kunnskap om trening/belønning. Alle øvelser skal deles opp i delmomenter, og trikset er å ikke skynde seg med å sette sammen øvelsene. Bruk god tid, ha bestandig fokus på lek og belønning og prøv å varier belønningsmetode. Legg til rette for at valpene skal lykkes. Noen trener fremdeles etter gamle metoder hvor man kjefter og hylar, nykker i båndet og blir sur dersom valpen ikke gjør det vi ønsker. Dette er veldig uheldig, for skal man lykkes i lp så er det avhengig av gjensidig tillit, og aksept for at man kan gjøre feil. GØY er stikkordet, bli hjemme ved dårlig humør!

Alle øvelser har sine utfordringer, og noen er lette å få til mens andre tar tid og man kan oppleve frustrasjon. Man vil nok også oppleve at en øvelse man tror er perfekt viser seg å være feil.... Derfor er det så flott at vi har hundeklubber med kvalifiserte trenere/instruktører som kan hjelpe oss, og så arrangeres det jo mange kurs rundt omkring. Dess flere kurs man går på, dess mer lærer man og man vil selv erfare hvilken treningsmetodikk som fungerer.

Når man oppsøker nye miljøer og skal prøve å trene der er det viktig at man senker kravene betraktelig. Hunden kan godt klare å gjøre mye hjemme i den trygge stua, men i fremmede miljøer må man oftest gå tilbake mange skritt og begynne med enkle ting. Etterhvert vil selvfølgelig dette bli bedre ettersom hunden vokser, får flere erfaringer og økt selvtillit.

Ingrid Soleim

(Klubbkonkurranse, Lea og jeg i avstandskommandering.)